EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.6.2025.
COM(2025) 314 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN REVĪZIJAS PALĀTAI

Gada ziņojums budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par 2024. gadā veiktajām iekšējām revīzijām

{SWD(2025) 159 final}

Satura rādītājs

1.ZIŅOJUMA MĒRĶI UN TVĒRUMS 2

2.IEKŠĒJĀS REVĪZIJAS DIENESTA UZDEVUMS: PĀRSKATATBILDĪBA, NEATKARĪBA UN OBJEKTIVITĀTE 2

3.REVĪZIJAS DARBA PĀRSKATS 3

3.1. 2024. gada revīzijas plāna īstenošana 3

3.2. Statistikas dati par Iekšējās revīzijas dienesta ieteikumiem 5

4.REZULTĀTI, PAMATOJOTIES UZ 2024. GADĀ VEIKTO REVĪZIJAS DARBU 7

4.1. Lietderības revīziju vispārējie rezultāti 7

4.1.1. Finanšu procesi 8

4.1.2. Operatīvie procesi 9

4.1.3. Atbalsta procesi 9

4.2. Iekšējās revīzijas dienesta ierobežotie secinājumi 10

4.3. Vispārējs secinājums par Komisijas finanšu pārvaldību 10

5.APSPRIEŠANĀS AR KOMISIJAS FINANŠU PĀRKĀPUMU KOMISIJU 11

1. Ziņojuma mērķi un tvērums

Ar šo ziņojumu Eiropas Parlaments un Padome tiek informēti par **iekšējām revīzijām, ko 2024. gadā Eiropas Komisijas Iekšējās revīzijas dienests veica Komisijas ģenerāldirektorātos, dienestos un izpildaģentūrās** ([1]). Ziņojums ir daļa no budžeta izpildes apstiprināšanas procedūras. Tas ietver: i) kopsavilkumu par veikto iekšējo revīziju skaitu un veidu; ii) sniegto galveno ieteikumu kopsavilkumu un iii) informāciju par saskaņā ar ieteikumiem īstenoto rīcību. Saskaņā ar Finanšu regulas ([2]) 118. panta 8. punktu un 253. pantu Komisija nosūta ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Tā pamatā ir ziņojums, ko saskaņā ar Finanšu regulas 118. panta 4. punktu sagatavojis Komisijas iekšējais revidents par Iekšējās revīzijas dienesta revīzijām un citiem ticamības apliecināšanas ziņojumiem, kas pabeigti 2024. gadā ([3]).

Turklāt, kā noteikts Finanšu regulas 118. panta 5. punktā, ziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta vispārējai atbilstībai pareizas finanšu pārvaldības un snieguma principiem, sniedzot vispārējos darbības rezultātus un vispārēju secinājumu par finanšu pārvaldību (4. iedaļa) ([4]).

2. Iekšējās revīzijas dienesta uzdevums: pārskatatbildība, neatkarība un objektivitāte

Iekšējās revīzijas dienesta uzdevums ir palielināt un aizsargāt organizatorisko vērtību, nodrošinot Komisijai uz risku pamatotu un objektīvu ticamības apliecinājumu, konsultācijas, vērtējumu un prognozes. Šajā nolūkā Iekšējās revīzijas dienests saskaņā ar savu revīzijas plānu:

- veic operāciju, darbību un finanšu darījumu pārvaldības, riska pārvaldības un kontroles procesu lietderības neatkarīgu novērtējumu ("ticamības apliecinājuma pakalpojumi") un
- sniedz konsultācijas, vērtējumu un prognozes ("ar ticamības apliecinājumu nesaistīti pakalpojumi").

Ticamības apliecinājuma pakalpojumi tiek sniegti, lai apstiprinātu vai pārbaudītu, ka:

a. riski tiek pienācīgi un pastāvīgi identificēti, novērtēti un pārvaldīti;

b. būtiska finanšu, vadības un darbības informācija ir precīza, uzticama un savlaicīga;

c. tiek ievērota Komisijas politika, procedūras un piemērojamie normatīvie akti;

d. Komisijas mērķi tiek sasniegti lietderīgi un efektīvi un

e. visā Komisijā tiek veicināta augstas kvalitātes kontroles procesu izstrāde un uzturēšana.

Iekšējās revīzijas dienesta darba neatkarība ir noteikta Finanšu regulā un šā dienesta **nolikumā** ([5]), ko pieņēmusi Komisija. Minētajā nolikumā ir noteikts, ka Iekšējās revīzijas dienesta vadībai un revidentiem

([1]) Ziņojumā nav aptverts Eiropas Miera mehānisms, Eiropas decentralizētās aģentūras, Eiropas Ārējās darbības dienests un citas Iekšējās revīzijas dienesta revidētās struktūras, kas saņem atsevišķus ziņojumus.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris), ar ko aizstāj Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (247. pants).

([3]) Šajā ziņojumā ir iekļauti revīzijas ziņojumi, kas pabeigti laikā no 2024. gada 1. februāra līdz 2025. gada 31. janvārim, izņemot revīziju par cilvēkresursu pārvaldību Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorātā, par kuru galīgais revīzijas ziņojums tika izdots 2025. gada 10. martā un izņēmuma kārtā ir iekļauts Iekšējās revīzijas gada ziņojumā par 2024. gadu.

([4]) Iekšējās revīzijas dienesta sniegto ticamības apliecinājumu kopsavilkums līdztekus šim ziņojumam ir publicēts ES budžeta pārvaldības un izpildes gada ziņojumā.

([5]) Paziņojums Komisijai "Eiropas Komisijas Iekšējās revīzijas dienesta nolikums", C(2022) 8450 final, 2022. gada 28. novembris.

novērtējuma objektivitātes nodrošināšanas un interešu konfliktu novēršanas nolūkā ir jāsaglabā sava neatkarība attiecībā uz pasākumiem un darbībām, ko viņi pārbauda. Ja ir faktiski vai šķietami apdraudēta viņu objektivitāte, būtu jāizpauž informācija par šo apdraudējumu. Ja iekšējais revidents to uzskata par vajadzīgu, viņš var tieši vērsties pie Komisijas priekšsēdētājas un/vai Komisāru kolēģijas.

Iekšējās revīzijas dienests savu darbu veic saskaņā ar Finanšu regulu un Iekšējo revidentu institūta starptautiskajiem iekšējās revīzijas profesionālās prakses standartiem ([6]) un ētikas kodeksu.

Saskaņā ar Finanšu regulas 123. pantu izveidotās Revīzijas progresa komitejas uzdevums ir nodrošināt IRD neatkarību, uzraudzīt iekšējās revīzijas darba kvalitāti un nodrošināt, ka Komisijas dienesti, tās izpildaģentūras un citas struktūras ņem vērā un ievēro ieteikumus. Iekšējās revīzijas dienests: i) ziņo par būtiskiem jautājumiem, kas izriet no tā veiktajām revīzijām, un iespējamiem uzlabojumiem revidētajos procesos; ii) sniedz ikgadēju vispārēju secinājumu par finanšu pārvaldības stāvokli Komisijā un iii) ziņo (vismaz reizi gadā) par savu uzdevumu un darbību, kā noteikts tā gada revīzijas plānā. Šajā ziņojumā ir aptverti būtiski riska darījumi, kontroles jautājumi, korporatīvās pārvaldības jautājumi un citi jautājumi.

Revīzijas progresa komiteja atbalsta kolēģiju to pienākumu izpildē, kas tai paredzēti saskaņā ar Līgumiem, Finanšu regulu un citiem normatīvajiem aktiem. Tā sniedz šo atbalstu: i) nodrošinot Iekšējās revīzijas dienesta neatkarību; ii) uzraugot iekšējās revīzijas darba kvalitāti; iii) nodrošinot, ka Komisijas dienesti pienācīgi ņem vērā iekšējās un ārējās revīzijas ieteikumus, un iv) nodrošinot, ka saskaņā ar šiem ieteikumiem tiek veikti atbilstoši turpmāki pasākumi. Tādējādi Revīzijas progresa komiteja palīdz uzlabot Komisijas lietderību un efektivitāti tās mērķu sasniegšanā. Tā arī atbalsta kolēģiju Komisijas pārvaldības, riska pārvaldības un iekšējās kontroles prakses pārraudzībā ([7]).

Iekšējās revīzijas dienests neveic revīziju sistēmām, kuras dalībvalstīs ieviestas ES līdzekļu kontrolei. Šādas revīzijas tiek veiktas pat līdz atsevišķu atbalsta saņēmēju līmenim, un tās veic dalībvalstu iekšējie revidenti, valstu revīzijas iestādes, citi Komisijas ģenerāldirektorāti un Eiropas Revīzijas palāta. Tomēr Iekšējās revīzijas dienests revidē pasākumus, ko Komisija veic, lai uzraudzītu un revidētu: i) dalībvalstu struktūras un ii) citas struktūras, kas atbildīgas par ES līdzekļu izmaksāšanu. Saskaņā ar Finanšu regulas 118. panta 2. punktu Iekšējās revīzijas dienestam pilnīgi un bez ierobežojumiem ir pieejama visa informācija, kas nepieciešama tā pienākumu veikšanai, nepieciešamības gadījumā arī klātienē dalībvalstīs un trešās valstīs.

3. Revīzijas darba pārskats

3.1. 2024. gada revīzijas plāna īstenošana

Iekšējās revīzijas dienests 2024. gada revīzijas plānu īstenoja apstākļos, kad bija palielināts spiediens uz resursiem dažos Komisijas ģenerāldirektorātos un plašākas problēmas, kas saistītas ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un citām jaunām ģeopolitiskām krīzēm. Līdz noteiktajam robežlaikam, proti, 2025. gada 31. janvārim, Iekšējās revīzijas dienests bija **pabeidzis** ([8]) kopā **26 uzdevumus** (revīzijas, ierobežotas pārbaudes u. c.) Komisijas ģenerāldirektorātos un dienestos ([9]). Tas par 93 % atbilst atjauninātā 2024. gada

([6]) Globālie iekšējās revīzijas standarti (*GIAS*) stājās spēkā 2025. gada 9. janvārī. *GIAS* aizstāj Iekšējo revidentu institūta 2017. gada Starptautisko profesionālās prakses satvaru, kas bija piemērojams 2024. gadā.

(7) Sīkāku informāciju skatīt Paziņojumā Komisijai "Eiropas Komisijas Revīzijas progresa komitejas nolikums" (C(2020) 1165 final, 2020. gada 27. februāris).

(8) Vairākvienību revīzija par krāpšanas apkarošanas stratēģijām ārējās darbības grupā tiek uzskatīta par pabeigtu, lai gan attiecībā uz vienu no četriem Komisijas dienestiem, kas iekļauti revīzijas tvērumā (Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts), galīgais revīzijas ziņojums netika izdots līdz noteiktajam robežlaikam, proti, 2025. gada 31. janvārim. Šo ziņojumu paredzēts iekļaut Iekšējās revīzijas gada ziņojumā par 2025. gadu.

([9]) Iekšējās revīzijas dienesta Komisijas revīziju kopums ietver kopā 50 organizatoriskās vienības (struktūrvienības). Par dažām no šīm vienībām 2024. gadā tika izdots vairāk nekā viens galīgais revīzijas vai pārskatīšanas ziņojums. Detalizētu pārskatu par vienībām, par kurām tika izdoti galīgie revīzijas un pārbaudes ziņojumi, sk. Komisijas dienestu darba dokumentā, kas pievienots šim ziņojumam.

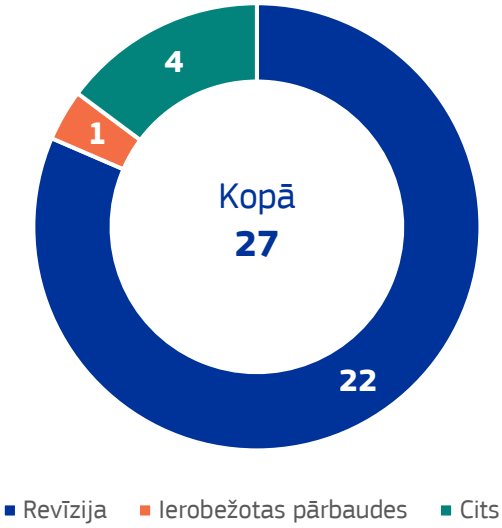
revīzijas plāna izpildes līmenim. Turklāt viens revīzijas ziņojums tika pabeigts 2025. gada martā un izņēmuma kārtā ir iekļauts gada iekšējās revīzijas ziņojumā par 2024. gadu ([10]).

Saskaņā ar savu nolikumu un starptautiskajiem revīzijas standartiem Iekšējās revīzijas dienests plāno savu revīzijas darbu, pamatojoties uz riska novērtējumu un spēju analīzi. Mērķis ir izstrādāt revīzijas plānu, kas aptver visaugstākā riska jomas, tādējādi maksimāli palielinot tā vērtību, un kas palīdz nodrošināt vislabāko resursu izmantojumu un revīzijas plāna efektīvu un lietderīgu īstenošanu. Iekšējās revīzijas dienests regulāri uzrauga revīzijas plāna īstenošanu un pēc vajadzības to pielāgo.

Iekšējās revīzijas dienests **veica pēckontroles saistībā ar 56 iepriekšējiem revīzijas uzdevumiem**, lai pārbaudītu ieteikumu īstenošanu, un izdeva 75 ([11]) pēckontroles piezīmes attiecīgajiem ģenerāldirektorātiem un dienestiem. Rezultātā tika pabeigts 21 uzdevums ([12]). Iekšējās revīzijas dienests secināja, ka visi ieteikumi ir faktiski īstenoti, savukārt 35 uzdevumu īstenošana robeždatumā turpinājās.

To **uzdevumu kopējais skaits un sadalījums pa veidiem**, kas pabeigti līdz robeždatumam, t. i., 2025. gada 31. janvārim, ir norādīts diagrammās turpmāk.

Uzdevumi sadalījumā pa veidiem

Avots: Eiropas Komisija

Iekšējās revīzijas dienests 2024. gadā izdeva **43 ziņojumus** (galīgos revīzijas ziņojumus un vērtējuma piezīmes). **Ziņojumu skaits** ir lielāks nekā uzdevumu skaits, jo par dažiem uzdevumiem, kuros bija iesaistītas vairākas revidējamās vienības ([13]), Iekšējās revīzijas dienests sagatavoja vairākus ziņojumus par dažādām revīzijas aptvertām revidējamām vienībām. Dienests 2024. gadā tā veica septiņas vairāku ģenerāldirektorātu vai vairākvienību revīzijas (un izdeva 21 galīgo ziņojumu saistībā ar šīm revīzijām).

([10]) Cilvēkresursu pārvaldības revīzija Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorātā, par kuru ziņojuma projekts tika izdots 2024. gada 19. decembrī un galīgais revīzijas ziņojums tika izdots 2025. gada 10. martā.

([11]) Saistībā ar dažiem revīzijas uzdevumiem pēckontroles tika veiktas vairāk nekā vienu reizi, un dažas pēckontroles piezīmes attiecās uz vairāk nekā vienu revīzijas uzdevumu.

([12]) Komisijas dienestu darba dokumenta 2.2. iedaļā ir iekļauts to revīziju saraksts, kas tika pabeigtas pēckontroles rezultātā.

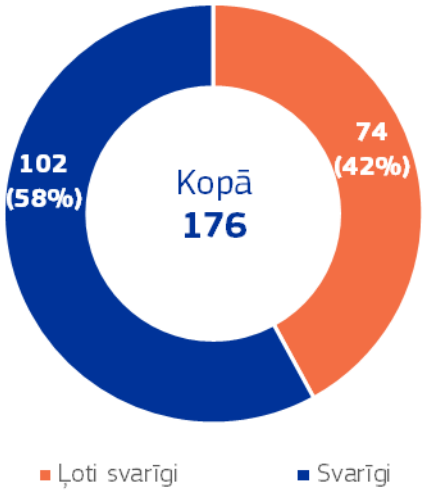
([13]) Tas attiecas uz revīzijām, kas aptver vairākus Komisijas ģenerāldirektorātus un/vai dienestus (vairāku ģenerāldirektorātu revīzijas), vai revīzijām, kuras veic Komisijas struktūrvienībās un decentralizētajās aģentūrās vai citās autonomās struktūrās (vairākvienību revīzijas).

3.2. Statistikas dati par Iekšējās revīzijas dienesta ieteikumiem

2024. GADĀ IZDOTIE IETEIKUMI ([14])

Iekšējās revīzijas dienests sniedza **176 ieteikumus**, kas izriet no tā revīzijas darba 2024. gadā. Kā parādīts turpmāk, 58 % no šiem ieteikumiem tika novērtēti kā svarīgi un 42 % – kā ļoti svarīgi, bez kritiskiem ieteikumiem. Attiecībā uz visiem ieteikumiem, kuriem (daļēji) piekrita, revidētās vienības sagatavoja rīcības plānus.

Ieteikumi pēc to vērtējuma

Avots: Eiropas Komisija, Iekšējās revīzijas dienests

Revidējamās vienības 2024. gadā pieņēma **174** un daļēji pieņēma divus ieteikumus. Attiecībā uz visiem (daļēji pieņemtajiem) ieteikumiem revidētās vienības sagatavoja rīcības plānus. Tie tika iesniegti Iekšējās revīzijas dienestam, kas pēc tam tos novērtēja kā apmierinošus vai pieprasīja pārskatīt rīcības plānu.

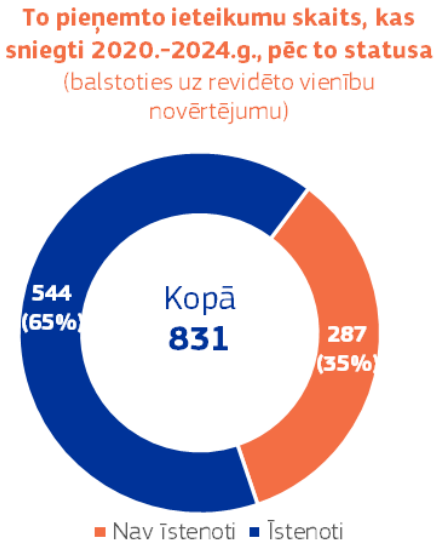
IETEIKUMI, KAS SNIEGTI NO 2020. GADA LĪDZ 2024. GADAM ([15])

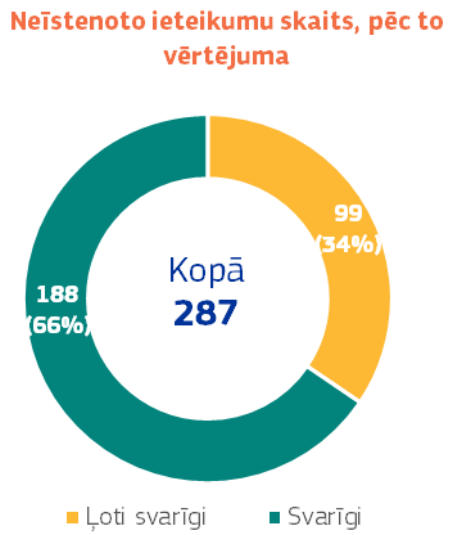
Iekšējās revīzijas dienests sagatavoja visaptverošu pārskatu par to ieteikumu pēckontroles pasākumiem, kuru izpildes termiņš bija kavēts par vairāk nekā sešiem mēnešiem. Šis pārskats tika adresēts Revīzijas progresa komitejai.

([14]) Tas ietver četrus ieteikumus (viens ļoti svarīgs un trīs svarīgi) no Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta cilvēkresursu pārvaldības revīzijas, kas tika pabeigta 2025. gada 10. martā. Tomēr šī revīzija un tās ieteikumi netika iekļauti 2024. gada galīgajā pārskata ziņojumā, kas adresēts Revīzijas progresa komitejai.

([15]) Izņemot četrus ieteikumus, kas sniegti pēc robeždatuma, proti, 2025. gada 31. janvāra, kā paskaidrots iepriekšējā zemsvītras piezīmē.

Kā norādīts turpmāk, robeždatumā, t. i., 2025. gada 31. janvārī, no kopumā 831 ieteikuma, kuram (daļēji) piekrita ([16]) un kuru Iekšējās revīzijas dienests sniedza laikā no 2020. gada līdz 2024. gadam, 544 ieteikumus (65 %) revidējamās vienības novērtēja kā īstenotus ([17]). Tādējādi kopumā joprojām nav īstenoti 287 ieteikumi (35 %).

Avots: Eiropas Komisija, Iekšējās revīzijas dienests

No šiem 287 ieteikumiem, kas robeždatumā vēl nebija īstenoti, neviens netika novērtēts kā kritisks, 99 (34 %) tika novērtēti kā ļoti svarīgi, un 188 (66 %) tika novērtēti kā svarīgi.

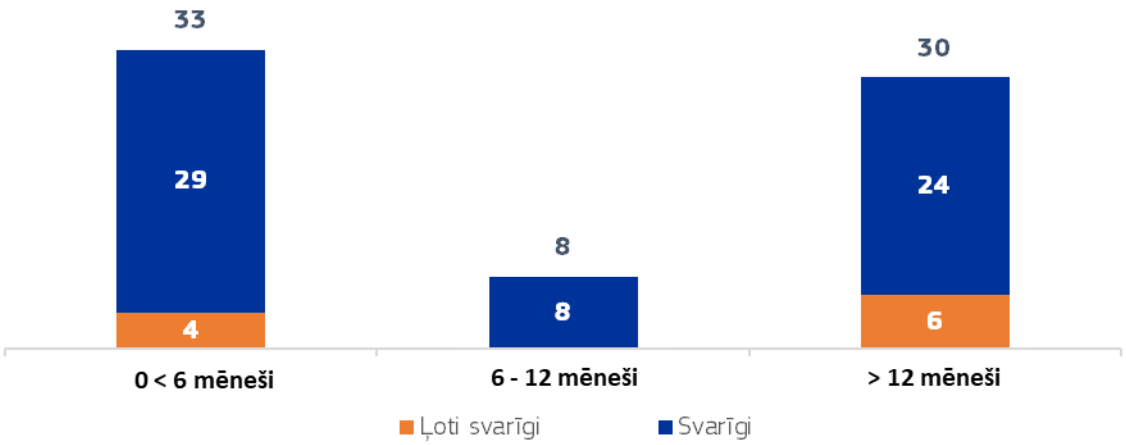
No neīstenotajiem ieteikumiem **71 ieteikumam tika kavēts īstenošanas termiņš** (tie netika īstenoti līdz sākotnēji saskaņotajam datumam). Šie ieteikumi, kam ir kavēts īstenošanas termiņš, veido 8,5 % no ieteikumiem, kuri tika (daļēji) pieņemti. No ieteikumiem, kam ir kavēts īstenošanas termiņš, seši ļoti svarīgi ieteikumi ir klasificēti kā ilgstoši kavēti (t. i., ieteikums joprojām nav īstenots vairāk nekā sešus mēnešus pēc sākotnējā īstenošanas datuma). Šis rādītājs pārsniedz iepriekšējā gada trīs ieteikumus, bet joprojām apliecina Iekšējās revīzijas dienesta stingro pēcpārbaudes politiku, novērtējot savu ieteikumu īstenošanu. Šie ļoti svarīgie ieteikumi, kuru īstenošana ir ilgstoši kavēta, veido 0,7 % no kopējā to ieteikumu skaita, kuriem (daļēji) piekrīt, laikā no 2020. gada līdz 2024. gadam (salīdzinājumā ar 0,4 % iepriekšējā pārskata periodā). Nav ļoti svarīgu ieteikumu, kuru īstenošana kavēta ilgstoši un kuri sniegti pirms 2020. gada.

([16]) No 831 ieteikuma, kas sniegts no 2020. gada līdz 2024. gadam, 823 ieteikumiem piekrita pilnībā, četriem piekrita daļēji, un četri tika noraidīti.

([17]) Diagrammā turpmāk ir norādīts ieteikumu vērtējums robeždatumā. Tas var atšķirties no vērtējuma sākotnējā revīzijas ziņojumā, jo pēcrevīzijā Iekšējās revīzijas dienests var novērtēt, ka revidējamās vienības veiktās darbības ir mazinājušas sākotnēji identificētos riskus, tāpēc pazeminot ieteikuma vērtējumu.

Ieteikumi, kuru īstenošana kavēta, pēc vērtējuma

(sniegti 2020.–2024. gadā)

Avots: Eiropas Komisija, Iekšējās revīzijas dienests

Kopumā Iekšējās revīzijas dienests savu ieteikumu īstenošanu uzskata par apmierinošu un salīdzināmu ar iepriekšējiem pārskata periodiem. Šī situācija parāda, ka Komisijas dienesti rūpīgi īsteno kritiskos un ļoti svarīgos ieteikumus, tādējādi mazinot Iekšējās revīzijas dienesta uzsvērtos riskus.

Šim ziņojumam pievienotā Komisijas dienestu darba dokumenta 3. daļā apkopoti šie ļoti svarīgie ieteikumi, kuru īstenošana ilgstoši kavējas.

4. Rezultāti, pamatojoties uz 2024. gadā veikto revīzijas darbu

4.1. Lietderības revīziju vispārējie rezultāti

Lai atbalstītu Komisijas uz sniegumu balstīto kultūru un uzsvaru uz ieguldīto līdzekļu atdevi, Iekšējās revīzijas dienests pabeidza 23 uzdevumus, kas bija vērsti uz sniegumu. Aptuveni 80 % no šiem uzdevumiem Iekšējās revīzijas dienests konstatēja augstus atlikušos riskus revidētajās jomās vai procesos un sniedza ļoti svarīgus ieteikumus. Tika atzīmētas arī dažādas stiprās puses un laba prakse (sīkāku informāciju skatīt Komisijas dienestu darba dokumenta 1. iedaļā).

Iekšējās revīzijas dienests saskaņā ar savu metodiku un labu praksi revidē sniegumu netiešā veidā. Tas novērtē Komisijas struktūrvienību sniegumu politikas, programmu un darbību īstenošanā, ņemot vērā ar tiem saistītos riskus. Izmantojot šo pieeju, tas cenšas pārliecināties, ka ģenerāldirektorāti un dienesti ir izveidojuši stabilus snieguma satvarus, atbilstīgus snieguma novērtēšanas rīkus un visaptverošas uzraudzības sistēmas.

Turpmākajās iedaļās ir izklāstīti Iekšējās revīzijas dienesta secinājumi par dažādiem snieguma aspektiem, kas novērtēti 2024. gada revīzijās ([18]).

([18]) Kopumā Iekšējās revīzijas dienests veica 23 revīzijas uzdevumus, kuros galvenā uzmanība tika pievērsta sniegumam (20 lietderības un visaptverošas revīzijas), vai uzdevumus, kas ietvēra dažus snieguma aspektus (divas IT revīzijas un viena ierobežota IT pārbaude). Sīkāku informāciju sk. Komisijas dienestu darba dokumentā.

4.1.1. Finanšu procesi

Lielākā daļa Iekšējās revīzijas dienesta revīziju paredzēja sniegt atkārtotus ticamības apliecinājumus kolēģijai, kā arī ģenerāldirektorātiem un dienestiem par iekšējās kontroles efektīvu un lietderīgu īstenošanu attiecībā uz finanšu pārvaldību (skatīt arī vispārējo secinājumu par finanšu pārvaldību 4.3. iedaļā).

Četrās revīzijās netika atklāti kritiski vai ļoti svarīgi trūkumi kontroles sistēmās, proti: 1) revīzija par krāpšanas apkarošanas stratēģijām ārējās darbības grupā; 2) revīzija par pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotāciju pārvaldības IV posmu Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūrā; 3) revīzija par to, kā Izglītības un kultūras izpildaģentūrā eksperti ir īstenojuši priekšlikumu izvērtēšanu un 4) iepirkuma revīzija Mutiskās tulkošanas ģenerāldirektorātā.

Pārējās deviņās revīzijās atklājās, ka ir **vajadzīgi uzlabojumi**, un to rezultātā tika sniegti vairāki ļoti svarīgi ieteikumi ([19]).

Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts ir panācis progresu attiecībā uz tā gatavību izstrādāt ticamības apliecināšanas modeli saskaņā ar jaunajiem kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajiem plāniem. Tomēr joprojām bija vairāki elementi, kas vēl bija jāizstrādā, lai nodrošinātu, ka ieviestā kontroles sistēma ir pietiekami stabila, lai nodrošinātu ticamības apliecinājumu, ka kopējās lauksaimniecības politikas izdevumi saskaņā ar jauno īstenošanas modeli tiek īstenoti saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas tiesisko regulējumu.

Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts un Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts ir kopā izstrādājuši pienācīgus ticamības apliecināšanas procesus dalītas pārvaldības fondiem, lai mazinātu galvenos riskus un pievērstos galvenajiem jaunajiem elementiem, kas ieviesti ar 2021.–2027. gada plānošanas perioda tiesību aktiem. Tomēr ģenerāldirektorātu vienotās revīzijas stratēģija būs jāatjaunina, jo daži elementi šajā plānošanas perioda posmā nebija pietiekami skaidri vai nebija pietiekami izstrādāti. Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts arī īsteno ES Solidaritātes fondu dalītā un netiešā pārvaldībā. Struktūrvienība ir ieviesusi kontroles procesus fonda pārvaldībai, bet ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi attiecībā uz tā struktūru un efektīvu pārvaldību.

Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts pienācīgi izstrādāja un efektīvi un lietderīgi īstenoja pārvaldības procesus makrofinansiālās palīdzības darbību sagatavošanas posmam. Tomēr ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi riska pārvaldības un kontroles procesu izstrādē un efektīvā un lietderīgā īstenošanā, kā arī tādas sensitīvas informācijas marķēšanā un aizsardzībā, kas nav konfidenciāla.

Netiešajā pārvaldībā revīzijā par Ārpolitikas instrumentu dienesta kopējās drošības un aizsardzības politikas civilo misiju finanšu pārvaldības kontroli tika konstatēts, ka, lai gan dienests ir izstrādājis un īstenojis kontroles sistēmu, kura pielāgota misiju specifikai, ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi attiecībā uz struktūru, kas ietekmē tās efektīvu īstenošanu.

Lai gan **Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts** ir ieviesis kontroles sistēmu, kas ietver norādījumus, veidnes, kontrolsarakstus un apmācību, lai atbalstītu dotāciju un iepirkuma piešķiršanas procesu īstenošanu netiešā pārvaldībā ar partnervalstīm un saistīto *ex ante* kontroļu veikšanu, ko veic ES delegācijas, to struktūra ir vēl vairāk jāuzlabo, lai nodrošinātu atbilstību noteikumiem un to lietderīgu un efektīvu īstenošanu.

Lai gan **Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāts** ir veicis milzīgus ieguldījumus atbilstošas un inovatīvas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" kontroles stratēģijas izstrādē, lai nodrošinātu programmas likumīgu un pareizu īstenošanu, kā arī pareizu finanšu pārvaldību, ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi kontroles stratēģijas galvenajos komponentos, lai pilnībā sasniegtu ilgtermiņa mērķi panākt, ka kļūdu līmenis pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" ir zemāks par 2 % būtiskuma slieksni.

Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra ir viena no piecām izpildaģentūrām, kas īsteno pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa". Lai gan aģentūra ir izstrādājusi un ieviesusi pienācīgas kontroles

([19]) 19 no kopumā 74 ļoti svarīgajiem ieteikumiem, kas sniegti 2024. gadā (26 %).

pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" dotāciju pārvaldības procesiem, ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi saistībā ar interešu konfliktu pārvaldību un izvērtēšanas procesiem, kas var mazināt īstenošanas lietderību un efektivitāti.

Visbeidzot, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta **revīzijā** par tiešās pārvaldības izdevumu **ticamības apliecināšanu** tika konstatēts, ka, lai gan struktūrvienība ir pienācīgi izstrādājusi un īstenojusi ticamības apliecināšanas procesus attiecībā uz izdevumiem tiešā pārvaldībā, ir jāturpina uzlabot ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumu izstrāde un finansiālā īstenošana.

4.1.2. Operatīvie procesi

Iekšējās revīzijas dienests veica **trīs revīzijas, kas bija vērstas uz konkrētām programmām vai instrumentiem**. **Vienotā tirgus programmas** revīzija sniedza pozitīvus rezultātus, jo netika konstatētas kritiskas vai ļoti svarīgas nepilnības.

Pēc **ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas īstenošanas un uzraudzības revīzijas** un **jaunās kodoliekārtu dezekspluatācijas** un atkritumu apsaimniekošanas programmas revīzijas Kopīgajā pētniecības centrā tika sniegti attiecīgi desmit un četri ļoti svarīgi ieteikumi. ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas revīzijā konstatēja, ka ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izsoļu pārvaldības procesi darbojas labi, taču ir jāturpina uzlabot citu Klimata politikas ģenerāldirektorāta ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas īstenošanas un uzraudzības procesu izstrāde un efektīva īstenošana. Attiecībā uz kodoliekārtu dezekspluatācijas un atkritumu apsaimniekošanas programmu ir jāturpina uzlabot pārvaldības, vadības un kontroles sistēmas, lai nodrošinātu ilgtspējīgu, efektīvu un lietderīgu programmas īstenošanu visos Kopīgā pētniecības centra kodolobjektos.

4.1.3. Atbalsta procesi

Cilvēkresursu pārvaldība

Komisiju mudina sniegt vairāk rezultātu, bet tā nevar palielināt savu kopējo darbinieku skaitu, jo uz to attiecas prasība par stabilu darbinieku skaitu. Līdz ar to arvien lielāks skaits Komisijas struktūrvienību nesaņem pieprasītos personāla palielinājumus, kā rezultātā rodas liels spiediens uz resursiem, par ko Komisija ir ziņojusi kā par transversālu kritisku risku. Šajā sakarā Iekšējās revīzijas dienests veica trīs revīzijas, lai novērtētu dažādus cilvēkresursu pārvaldības aspektus Komisijā.

Revīzijā par cilvēkresursu vajadzību novērtējumu Komisijā korporatīvā līmenī tika secināts, ka pašreizējie cilvēkresursu vajadzību novērtēšanas procesi likumdošanas un budžeta kontekstā ir pavirzījušies uz priekšu, taču ir vajadzīgi būtiski uzlabojumi. Ir apzināti divi galvenie jautājumi: 1) centrālo dienestu atbalsts cilvēkresursu vajadzību novērtēšanai vietējo struktūrvienību līmenī un 2) centrālo dienestu veiktās cilvēkresursu vajadzību kvalitātes pārbaudes. Šo jautājumu risināšana ir būtiska, lai nodrošinātu Komisijas ierobežoto resursu optimālu izmantošanu un kalpotu tās galvenajām prioritātēm un pienākumiem.

Vairākvienību revīzijā par cilvēkresursu piešķiršanu ES delegācijās tika secināts, ka Komisijas cilvēkresursu piešķiršanas process ES delegācijās atbilst noteikumiem, taču ir jāuzlabo tās struktūra un lietderīga un efektīva īstenošana, lai sasniegtu mērķi sniegt vispārēju priekšstatu par ES delegācijas darba slodzi.

Atsevišķu struktūrvienību līmenī, veicot revīziju par cilvēkresursu pārvaldību Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorātā, tika secināts, ka, lai gan struktūrvienība ir ieviesusi atbilstošu iekšējo sistēmu savu cilvēkresursu pārvaldībai, ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi attiecībā uz struktūrvienības cilvēkresursu stratēģiskā satvara izstrādi, kas var ietekmēt tās lietderīgu un efektīvu īstenošanu.

IT pārvaldība

Vairākos ģenerāldirektorātos veiktajā IT drošības riska pārvaldības revīzijā gan korporatīvajā, gan vietējā līmenī tika konstatēts, ka, lai gan Komisija ir izstrādājusi atbilstošu IT drošības riska pārvaldības sistēmu un procesus saskaņā ar Komisijas IT drošības sistēmu, ir jāturpina uzlabot procesu lietderīgu un efektīvu īstenošanu šādās

jomās: 1) IT drošības riska pārvaldības metodika un saistītie rīki; 2) riska pieņemšanas kritēriji; 3) riska novērtējuma rezultātu uzraudzība un ziņošana un 4) IT drošības informācijas pilnīgums un precizitāte. Jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi, tika noteiktas gan Komisijas, gan decentralizētā līmenī.

SUMMA ([20]) ierobežota pārbaude, gatavojoties izmantošanas sākšanai, bija vērsta uz Budžeta ģenerāldirektorāta ieviestajām kontrolēm, lai mazinātu galvenos riskus, kas saistīti ar Komisijas centrālās grāmatvedības, budžeta un kases sistēmas pāreju. Ierobežotās pārbaudes laikā joprojām pastāvēja ļoti svarīgas jomas, kurās nepieciešami turpmāki uzlabojumi. Turklāt tika apzinātas vēl citas jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi, kas varētu ietekmēt sistēmas turpmāku efektīvu un lietderīgu izmantošanu praksē.

Citi atbalsta procesi

Revīzijā par IT finansēšanas satvaru tika secināts, ka Digitālo pakalpojumu ģenerāldirektorāts ir centies izstrādāt un īstenot pienācīgu kontroles sistēmu IT pamatpakalpojumu un maksājuma atmaksas procesu pārvaldībai. Tomēr, neraugoties uz to, ka pašreizējais IT finansēšanas regulējums ir radījis dažus pozitīvus elementus, ir nepieciešams vēl vairāk uzlabot tā struktūru attiecībā uz IT pamatpakalpojumu koncepciju un pašreizējā IT finansēšanas satvara piemērotību ilgtspējīgu korporatīvo IT pakalpojumu sniegšanai nākotnē.

Iekšējās revīzijas dienesta revīzijā par personas datu aizsardzību Atalgojuma un individuālo tiesību birojā tika secināts, ka biroja ieviestā kontroles sistēma galvenajiem darbības procesiem, kuros apstrādā personas datus, nav pienācīgi izstrādāta un efektīvi īstenota, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajam juridiskajam pamatam. Lai gan Iekšējās revīzijas dienests ņem vērā svarīgos pasākumus, ko birojs veicis 2024. gadā (pēc revīzijas praktiskā darba beigām) nolūkā novērst galvenos trūkumus, joprojām ir jāpanāk ievērojams progress attiecībā uz 1) pārskatatbildību, lomām un pienākumiem; 2) procesiem kopīgas apstrādes, personas datu starptautiskas nosūtīšanas un pakalpojumu līmeņa nolīgumu gadījumā; 3) atbilstību datu aizsardzības principiem un 4) IT kontroli, lai nodrošinātu personas datu integritāti, konfidencialitāti un pieejamību.

4.2. Iekšējās revīzijas dienesta ierobežotie secinājumi

Iekšējās revīzijas dienests 2025. gada februārī visiem Komisijas ģenerāldirektorātiem un dienestiem iesniedza ierobežotus secinājumus par iekšējās kontroles stāvokli ([21]). Šie ierobežotie secinājumi tika izmantoti attiecīgo ģenerāldirektorātu un dienestu 2024. gada darbības pārskatu sagatavošanā. Tie pamatoti uz pēdējos piecos gados veikto revīzijas darbu un aptver visus sniegtos ieteikumus, kas nav īstenoti. Iekšējās revīzijas dienesta secinājumi par iekšējās kontroles stāvokli attiecas tikai uz tām pārvaldības un kontroles sistēmām, kurām tika veikta revīzija. Tie neattiecas uz sistēmām, kuras Iekšējās revīzijas dienests nav revidējis pēdējo piecu gadu laikā.

4.3. Vispārējs secinājums par Komisijas finanšu pārvaldību

Kā noteikts Iekšējās revīzijas dienesta nolikumā, tas sniedz ikgadēju vispārēju secinājumu par Komisijas finanšu pārvaldību. Tas ir pamatots uz revīzijas darbu finanšu pārvaldības jomā Komisijā, ko Iekšējās revīzijas dienests ir veicis pēdējos trīs gados (no 2022. gada līdz 2024. gadam). Tajā ņemta vērā arī informācija no citiem avotiem, proti, no Eiropas Revīzijas palātas ziņojumiem. Vispārējais secinājums tiek izdots vienlaikus ar šo ziņojumu un attiecas uz to pašu gadu.

Pamatojoties uz šo revīzijas informāciju, iekšējais revidents uzskata, ka 2024. gadā Komisija bija ieviesusi pārvaldības, riska pārvaldības un iekšējās kontroles procedūras, kas kopumā ir pietiekamas, lai sniegtu pietiekamu ticamības apliecinājumu par tās finanšu mērķu sasniegšanu, izņemot tās finanšu pārvaldības jomas, attiecībā uz kurām deleģētie kredītrīkotāji savā ticamības deklarācijā ir izteikuši atrunas.

([20]) Uzkrājumu un budžeta uzskaites rīks.

([21]) Konsultāciju pakalpojuma "Ierosme, diskusijas, efektīva iesaiste un aktīva rīcība" gadījumā 2020.–2024. gada periodā revīzija netika veikta, jo netika konstatēti augsti riski, tāpēc netika arī sniegti ierobežotie secinājumi.

Vispārējā secinājumā par 2024. gadu neiekļaujot sīkākas iebildes, Iekšējās revīzijas dienests vērsa Komisijas uzmanību uz nepieciešamību reaģēt uz augstajiem transversālajiem riskiem šai iestādei un ES budžetam, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, pārvaldot finanšu resursus sarežģītā situācijā.

Tas jo īpaši ir saistīts ar (inovatīvu) finansēšanas mehānismu sarežģītību un saistītajām problēmām to īstenošanā. Tāpēc Komisijai, kurai ir galīgā atbildība par izdevumu likumības un pareizības un stabilas finanšu pārvaldības nodrošināšanu, būs jāturpina veikt pasākumus, lai mazinātu konstatētos jaunos augstos riskus.

Tā kā Komisija sāk vērienīgu ES budžeta pārveidi, kuras mērķis ir padarīt to vienkāršāku un fokusētāku un palielināt tā ietekmi, ir jāpielāgo **tradicionālā pārvaldības, kontroles un ticamības apliecināšanas sistēma**, lai tā arī turpmāk būtu piemērota inovatīviem, sarežģītiem finansēšanas un jauniem īstenošanas modeļiem, arī uz sniegumu balstītām pieejām.

Lai ticamības apliecināšanas un kontroles sistēma arī nākamajā daudzgadu finanšu shēmā būtu efektīva, tai jābūt **samērīgai** ar saistītajiem riskiem. Kontroles līmenis un intensitāte būtu jāpielāgo gaidāmā(-o) instrumenta(-u) īstenošanas modelim, lai izvairītos no kontroles un revīziju dublēšanās un samazinātu administratīvo slogu.

Ticamības apliecināšanas un kontroles stratēģija būtu **jāintegrē jau no paša sākuma**, jāizstrādā paralēli politikas izstrādei un īstenošanas plānošanai, tādējādi nodrošinot programmu lietderīgu un efektīvu īstenošanu, kā arī atbalstot plašākus finanšu pārvaldības un pārvaldības mērķus.

Ir būtiski **saglabāt atbilstošu kontroles līmeni** visā programmas darbības laikā, jo īpaši ja līdzekļu novēlota īstenošana rada spiedienu. Lai nodrošinātu nepārtrauktu un uzticamu jauno kontroles un ticamības apliecināšanas stratēģiju īstenošanu, būtu jādefinē un jāpiešķir vajadzīgie cilvēkresursi no sākuma līdz slēgšanai gan spēju, gan prasmju ziņā.

5. Apspriešanās ar Komisijas finanšu pārkāpumu komisiju

Saskaņā ar Finanšu regulas 145. pantu izveidotā paneļkomiteja 2024. gadā neziņoja par sistēmiskām problēmām, sniedzot Finanšu regulas 93. pantā minēto atzinumu.